

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a dr. Gy J Ügyvédi Iroda által képviselt **I.r.**, valamint a dr. Uzsonyi Andrea ügyvéd által képviselt **II. r. felpereseknek** a jogtanácsos által képviselt **alperes** ellen **számlatartozás megfizetése** iránt a Pest Megyei Bíróságnál 11.G.24.417/2005. szám alatt indult és a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.051/2011/8. számú ítéletével befejezett perében a másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán 2012. február hó 7. napján tartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.051/2011/8. számú ítéletének felülvizsgálattal nem támadott rendelkezését nem érinti, felülvizsgálni kért rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a II.r. felperesnek 15 nap alatt 500.000 (Ötszázezer) Ft. felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint az I.r. felperes és az alperes között 1998. október 21-én szállítási szerződés jött létre, ebben az I.r. felperes műsoros hang- és képhordozók értékesítését vállalta az alperes részére. A szerződésben rendelkeztek a fizetés feltételeiről, a korlátlan visszáruzás lehetőségéről, a reklámköltség - hozzájárulás -, valamint a fix bónusz mértékéről. 1999. április 12-én a korábbi szerződést módosították, ebben már nem rendelkeztek a megrendelő korlátlan visszáruzási jogáról, a további kikötéseket a korábbival azonos tartalommal határozták meg. A szállítási szerződéshez kapcsolódóan 2001 január 1-től érvényes kiegészítő megállapodást fűztek.

2002-ben a felek között megszűnt az üzleti kapcsolat. Az I.r. felperes 2002. decemberében elszámolást készített, amely szerint az alperesnek a vele szemben fennálló tartozása 203,392.541 Ft. Az alperes a tartozását 165,912.725 Ft-ban elismerte, az alperesi tartozást csökkentő visszáru számlák együttes összege 37,479.816 Ft, a két összeg együttesen teszi ki az elismert 203,392.541 Ft

összegű tartozást.

Az I.r. felperes az alperessel szemben fennálló számlaköveteléséből 2003. február 27-én 53,331.140 Ft-ot, az F Rt-re; 77,279.848 Ft-ot a jelen per II.r. alperesére, a 2003. március 28-án kelt engedményezési szerződéssel pedig további 54,095.974 Ft-ot, a jelenlegi II.r. felperes jogelődjére a E Kft-re engedélyezett.

Az alperes az elismert tartozásból az engedményezésekről történt értesítést követően az F Rt-nek 53,164.139 Ft-ot, a K Kft-nek 76,700.859 Ft-ot, az E Kft-nek 7,434.522 Ft-ot, mindösszesen 137,299.620 Ft-ot fizetett meg.

Az I.r. felperes 2004. június 14-től felszámolás alatt áll.

A felperesek a többször módosított keresetükben az alperest az I.r. felperes részére a szállítási szerződés alapján fennálló számlatartozás címén 20,155.651 Ft-ban, ennek kamataiban, valamint az alperes által késedelmesen teljesített számlatartozások után járó 43,148.583 Ft késedelmi kamatban; a II.r. felperes - az E Kft. által reá engedményezett számlatartozás címén - 46,661.425 Ft-ban és ennek 2003. január 19-től járó késedelmi kamataiban kérte marasztalni. Előadták, miszerint az alperes számlatartozása az I.r. felperes által kimutatott 203,392.541 Ft-ban nem volt vitás. Az I.r. felperes által kiállított 37,479.816 Ft összegű visszáru számlakövetelés beszámításával (kompenzáció) az alperes 165,912.725 Ft tekintetében ismerte el a fizetési kötelezettségét.

A II.r. felperes álláspontja szerint jogelődje részére 7,434.522 Ft került megfizetésre, ezért az 54,095.975 Ft engedményezett követelésből az alperesnek a vele szemben fennálló tartozása 46,661.452 Ft és ennek 2003. szeptember 9-től járó késedelmi kamata.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. A II.r. felperes keresetének jogalapját és összegszerűségét nem vitatta, e kereseti kérelemmel szemben azonban azonos összegű beszámítási kifogással élt. Előadta, hogy az I.r. felperesnek vele szemben 9,076.147 Ft lejárt számlatartozása áll fenn, továbbá az I.r. felperes 35,267.624 Ft összegű jóváíró számláját nem fizette meg, végül az I.r. felperes egyes számláit 2,032.053 Ft összegben úgy engedményezte az E Kft-re (a II.r. felperes jogelődjére), hogy az alperes vitatta a számlákban szereplő fizetési kötelezettségét. 285.628 Ft összegű számlát a hozzájuk tartozó helyesbítő számla nélkül engedményezett, ily módon az I.r. felperessel szemben 46,661.452 Ft követelése áll fenn, amelyet a II.r. felperessel mint engedménnyel szemben jogosult volt beszámítani, ezáltal a II.r. alperes követelése megszűnt.

A II.r. felperes a beszámítási kifogást alaptalannak tartotta, arra hivatkozott, hogy az I.r. felperes és az alperes egymás közötti

jogviszonyában ezek a követelések korábban már beszámításra kerültek.

Az első fokon eljáró Pest Megyei Bíróság a 11.G.24.417/2005/32. számú jogerős részítéletével az alperest a II.r. felperes javára 46,661.452 Ft-ban, ennek 2003. január 9-től járó késedelmi kamataiban, valamint 2,494.390 Ft perköltségben marasztalta.

A jogerős részítélet alapján az alperes 2009. október 5-én 89,657.743 Ft-ot, 2009. november 23-án 291.759 Ft-ot fizetett meg a II.r. felperesnek, a II.r. felperes jogi képviselője részére pedig közvetlenül 2,033.278 Ft-ot.

Az elsőfokú bíróság a 11.G.24.417/2005/83. sorszámú, 85. sorszám alatt kiegészített ítéletében az alperest az I.r. felperes javára 1,250.051 Ft-ban, ennek 2002. március 23-tól járó késedelmi kamataiban, valamint a perköltségekben marasztalta.

A II.r. felperes tekintetében a 32. sorszámú jogerős részítéletet részben megváltoztatta, az alperest terhelő marasztalás összegét 14,989.302 Ft-ra, ennek 2003. január 19-től járó kamataira leszállította, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a II.r. felperest, hogy fizessen meg az alperesnek túlfizetés folytán 60.973.735 Ft-ot és annak kamatait.

A jogerős részítélettel elbírált II.r. felperesi kereset tekintetében elfogadta dr. V A igazságügyi könyv- és adószakértő alap és kiegészítő szakértői véleményét, amelyben a szakértő részletezte, hogy a 35,204.193 Ft, illetőleg a 37,479.816 Ft összegű visszáru számlákat mikor és milyen módon lehetett beszámítani. A visszáru tekintetében a szakvélemény szerint az alperes által beszámítható összeg 4,364.654 Ft, továbbá 183.002 Ft helyesbítés végül a bónuszból és egyéb beszámítható követelésekből 9,076.147 Ft. A kiindulási alapot képező 165,912.725 Ft-ból az alperes az engedményeseknek megfizetett 137,299.620 Ft-ot, a különbözetet jelentő a II.r. felperest megillető 28,613.105 Ft-ba beszámíthatott 13,623.803 Ft-ot, így a II.r. felperesnek fizetendő összeg 14,989.302 Ft és ennek 2003. január 19-től járó kamatai. Álláspontja szerint az alperes a II.r. felperes részére 31,672.150 Ft-ot és ennek késedelmi kamatait túlfizette, ezért a II.r. felperesnek vissza kell térítenie kamatokkal együtt összesen 60,973.735 Ft-ot.

A Fővárosi Ítéltábla a felperések fellebbezése folytán hozott 10.Gf.40.051/2011/8. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének az I.r. felperes részére vonatkozó rendelkezéseit helybenhagyta. A II.r. felperes tekintetében a 32. sorszámú jogerős részítéletét megváltoztató rendelkezéseket részben megváltoztatta, és az alperest terhelő marasztalás összegét a részítéletben írt 46,661.452 Ft-ról és annak kamatairól, 33,037.649 Ft-ra és annak az

elsőfokú ítéletben írt kamataira leszállította, a II.r. felperes által az alperesnek visszatérítendő összeget 26,244.576 Ft-ban és kamataiban határozta meg. Ehhez képest változtatta meg a II.r. felperes és alperes vonatkozásában a perköltségek és a megfizetendő illeték összegét is.

A másodfokú bíróság a visszáru számlákkal kapcsolatosan megállapította, hogy az I.r. felperes és az alperes között ráutaló magatartással megállapodás jött létre az alperes korlátlan visszáruzási lehetőségének biztosításáról; abban pedig egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy a beszámításnak csupán az alapszámlákhoz kapcsolódó visszáru számlák vonatkozásában történő megengedése a beszámítás indokolatlan és jogszabállyal alá nem támasztható korlátozását jelentené.

Elfogadta az elsőfokú bíróság megállapítását, miszerint a II.r. felperesi követeléssel szemben dr. V A igazságügyi szakértő szakértői véleményében foglaltakra alapítva az alperes jogos beszámítási kifogása 13,623.803 Ft.

A másodfokú bíróság megítélése szerint azonban tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a 13,623.803 Ft összegben megalapozottnak ítélt alperesi beszámítási kifogásra tekintettel a II.r. felperes keresete tárgyában korábban meghozott jogerős részítélet módosításakor az alperesi marasztalás összegét nem a jogerős részítélettel a II.r. felperes javára megítélt 46,661.452 Ft-ból kiindulva határozta meg. A II.r. felperes keresete tárgyában azért került sor jogerős részítélet meghozatalára, mert az alperes a II.r. felperes 46,661.452 Ft-ra és annak 2003. január 19-től járó késedelmi kamataira irányuló kereseti követelését sem jogalapjában, sem összecszerűségében nem vitatta. A II.r. felperes keresetének elutasítását kizárólag a beszámítási kifogására hivatkozással kérte. E tartozáselismerésre alapítva az alperest a II.r. felperes keresete szerint 46,661.452 Ft és járulékai megfizetésére kötelező részítélet meghozatalát követően a per tárgyát már kizárólag az alperesi beszámítási kifogás jogszerűsége képezhette. Az alperesnek II.r. felperessel szemben fennálló tartozásának jogalapja és összecszerűsége a részítélet anyagi jogereje folytán már nem volt vizsgálható. A már részítélettel jogerősen megítélt 46,661.452 Ft-hoz képest az alperes beszámítási kifogása 13,623.803 Ft-ban bizonyult megalapozottnak, ezért a jogerős részítélettel a II.r. felperes javára megítélt összegből csupán ezt az összeget lehetett levonni. Az alperes marasztalását ezért a II.r. felperessel szemben 33,037.649 Ft-ra és járulékaira szállította le és ennek megfelelően módosította a visszafizetendő összeget, valamint a perköltségeket.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben az I.r. felperesre vonatkozó ítéleti rendelkezéseket nem vitatva, a II.r. alperesre vonatkozó rendelkezéseinek hatályon kívül helyezését és e vonatkozásban az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértésként a Ptk.

296. §-ának /2/ bekezdésében, a 3/2000. számú Polgári jogi jogegységi határozatban, valamint a Pp. 213. §-ának /2/ bekezdésében foglaltak megsértésében jelölte meg.

Álláspontja szerint az eljáró bíróságoknak azt kellett vizsgálniuk, hogy melyek voltak azok az alperesi ellenkövetelések, amelyek a jogerős részítélet meghozatalát követően megalapozottnak bizonyultak. Ezt a másodfokú bíróság dr. V A szakértői véleményére utalással 13,623.803 Ft-ban fogadta el, ezen belül egy 35,267.624 Ft összegű visszáru számla összegéből 4,364.654 Ft-ban.

Állítása szerint azonban nem helytálló, hogy a szakértői vélemény alapján a fenti visszáru számlacsomagból csak a 4,364.654 Ft volt beszámításra alkalmas. A 74. sorszámú szakértői vélemény 6. oldalán lévő táblázat helyes értelmezése szerint volt egy 35,267.624 Ft összegű visszáru számlacsomag, amelyből 30,839.539 Ft-ot I.r. felperessel szemben érvényesítette, így csak a fennmaradó 4,364.654 Ft számítható be a II.r. felperessel szembeni követelésbe.

A 30,839.539 Ft visszáru számlacsomagon felül 6,640.277 Ft árkorrekciót tartalmazó számlacsomagot is érvényesített az I.r. alperessel szemben (a 2010. október 13-i kiegészítő szakértői vélemény 1-2. számú melléklete). Ennek megfelelően a beszámítható követelések összértéke helyesen 37,479.816 Ft.

Az alperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság abban tévedett, hogy a 4,364.654 Ft összértékű visszáru számlacsomagon túl nem vette figyelembe a 37,479.816 Ft követelést, amelyet még a 2003. március 28-i engedményezés megtörténtét megelőzően az I.r. felperessel szembeni számlatartozásába beszámított. Az általa eredetileg elismert 203,392.541 Ft-os tartozásból le kell vonni a már beszámított 37,479.816 Ft-ot (amit a másodfokú bíróság elmulasztott), továbbá azt a 137,299.620 Ft-ot, amelyet az alperes a három engedményes részére megfizetett. A különbözetként mutatkozó 28,613.105 Ft az a legmagasabb összeg, amelyet a II.r. felperes az alperessel szemben érvényesíthetett volna. Ezt csökkenti a szakértő által beszámításra alkalmasnak ítélt 13,623.803 Ft, amelyet az alperes a II.r. felperes vele szembeni követelésébe beszámíthatott, ehhez képest az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az alperesnek a II.r. felperessel szembeni tartozását 14,989.302 Ft-ban és a túlfizetés összegét 31,672.150 Ft-ban.

Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a beszámítás alapját képező tartozás összegét is tévesen határozta meg. A nem vitásan beszámítható 13,623.803 Ft-ot ugyanis a szakértő által megállapított, a II.r. felperest megillető 28,613.105 Ft-ba kellett volna beszámítani. A részítélet meghozatalát megelőző eljárásban a maga részéről azért nyilatkozott úgy, hogy a tartozása 46,661.452 Ft, mert a korábban említett 35,267.053 Ft összegű követelését ebbe az összegbe kívánta beszámítani. Amennyiben a jogerős ítéletben írtakat fogadná el a bíróság valósnak, úgy az azt eredményezné, hogy az alperes tartozása az I.r. felperessel szemben eredetileg 221,440.888 Ft lett volna, nem pedig az a 203,392.541 Ft, amelyet

mind az I., mind pedig a II.r. felperes is elfogadott.

A II.r. felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

.-.-.-.-.-.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt a felhozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.

Abból kell kiindulni, hogy az E Kft. az 54,095.974 Ft összegű számlatartozást és járulékait az I.r. felperes általi engedményezés útján szerezte meg, majd azt tovább engedményezte a per II.r. felperesére. Ez a követelés része volt az alperesnek az I.r. felperessel szemben fennálló 203,392.541 Ft-ot kitevő követelésnek, amelynek fennálltát egyébként az alperes nem vitatta. Részbeni engedményezés folytán a fenti követelésnek négy tulajdonosa lett, akik közül az I. és II.r. felperések állnak perben; az I. r. felperes mint az engedményezések után fennmaradó követelés tulajdonosa, a II.r. felperes pedig az E Kft. által engedményezett követelés tulajdonosa.

A Kúria megítélése szerint a másodfokú bíróság a beszámítás alapját képező követelés összegét és magát a beszámítható követelést is helyesen állapította meg. Alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy az alperesnek a II.r. felperessel szemben fennálló tartozását az általa már az engedményezést megelőzően beszámított 37,479.816 Ft kötelemszüntető hatására, valamint az általa az engedményesek részére önként teljesített összesen 137,299.620 Ft-ra figyelemmel, legfeljebb 28,613.105 Ft-ban lehetett volna figyelembe venni, amelyet tovább kell csökkenteni a szakértő szerint még beszámításra alkalmas 13,623.803 Ft-tal, ahogyan azt az elsőfokú bíróság megállapította.

A Kúria hangsúlyozza, hogy a jelen per tárgya nem a 37,479.816 Ft összegű beszámított követelés levonása után fennmaradt 165,912.725 Ft felosztása volt a jogosultak között. Nem volt tárgya a pernek az a kérdés, hogy melyik engedményessel szemben milyen összeg kerülhetett beszámításra és ennek alapján mely engedményest milyen összeg illeti meg, illetőleg hogy részükre történt-e és ha igen milyen összegű túlfizetés. A jelen per tárgya az volt, hogy a II.r. felperes a rá engedményezett 54,095.974 Ft-ból milyen összegre tarthatott jogoszerű igényt. Ehhez meg kellett állapítani a II. r. felperest megillető követelés összegét, majd pedig azt az alperesi követelést, amelyet a II.r. felperessel szembeni tartozásába jogosult volt beszámítani.

A beszámításra alkalmas alperesi követelés meghatározásánál az

eljáró bíróságok dr. V A igazságügyi szakértő szakvéleményéből indultak ki. Ez alapján elfogadták, hogy az alperesnek az eredetileg az I.r. felperessel szemben fennálló 203,392.541 Ft összegű tartozásával szemben visszáru számlákból eredően 35,267.624 Ft összegű; jóváíró számlákból eredően 183.002 Ft összegű, ún. költség számlákból eredően 9,076.147 Ft összegű beszámításra alkalmas követelése állt fenn. Fennállt továbbá 6,640.277 Ft összegű helyesbítő számlákból eredő követelése is.

Az alperes a 35,267.624 Ft összegű visszáru számlaköveteléséből az I.r. felperessel szemben beszámított 30,839.539 Ft-ot és a helyesbítő számlákból eredő 6,640.277 Ft-ot, mindösszesen 37,479.816 Ft-ot. A Ptk. 296. §-ának /2/ bekezdése szerint az alperesnek ez a követelése megszűnt, így ezt az összeget a II.r. felperes vele szemben támasztott követelésébe már nem volt jogosult beszámítani. Beszámításra alkalmas volt még a szakértői vélemény szerint a visszáru számlákból fennmaradó összesen 4,364.654 Ft, (4.428.085 - 63.432 Ft) a jóváíró számlákból eredő 183.002 Ft, végül az ún. költség számlákból eredő 9,076.147 Ft, mindösszesen 13,623.803 Ft.

Az elsőfokú bíróság a 11.G.24.417/2005/32. számú részítéletében a II.r. felperes jogszerű követelését jogerősen 46,661.452 Ft-ban állapította meg az alperes elismerése alapján. Az alperes által sem vitatottan jogerős részítélet hatályon kívül helyezésére illetve módosítására kizárólag akkor és annyiban kerülhet sor, amikor és amennyiben utóbb a jogerős részítélettel elbírált kereseti követeléssel szemben beszámítási kifogással érvényesített ellenkövetelés megalapozottnak bizonyul. A szakértő a még beszámítható követelés összegét 13,623.803 Ft-ban határozta meg. A jogerős részítélettel megállapított 46,661.452 Ft csökkentésére 13,623.803 Ft-ot felülhaladóan nincs lehetőség.

Alaptalanul sérelmezte az alperes, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, miszerint az alperesnek volt egy részben visszáru, részben árkorrekciót tartalmazó számlákon alapuló 37,479.816 Ft-os követelése, amelyet még a 2003. március 28-i engedményezés megtörténte előtt beszámított az I.r. felperessel szemben fennálló tartozásába. A másodfokú bíróság a beszámítás alapját képező számlákat nem tekintette sem jogtalannak, sem megalapozatlannak, csupán azt állapította meg, hogy a bennük foglalt követelés korábbi beszámítás folytán megszűnt. A beszámítással ugyanis nemcsak az I.r. felperes követelése szűnt meg a beszámítás erejéig az alperessel szemben, hanem az alperesé is az I.r. felperessel szemben. Mivel csak egy követelést hoztak perbe az nem volt tárgya a pernek, hogy a 37,479.816 Ft beszámítása után fennmaradó 165,912.725 Ft-ból melyik engedményesre, milyen összeget engedményezhetett volna az I.r. felperes oly módon, hogy az összességében ne haladja meg a 165,912.725 Ft-ot, azaz hogy az egyes engedményezett követelés részekben volt-e olyan és ha igen

melyik, amely már nem, - vagy csak részben volt engedményezhető. Az alperes azonban elismerte, hogy a II.r felperesre engedményezett összeg az engedményezéskor a jogelődnek kifizetett 7,434.522 Ft levonása után 46,661.452 Ft-ot tett ki, ezen alapult a már említett részítélet. A részítélet jogereje folytán az abban megállapított 46,661.452 Ft leszállítására utóbb már nem volt lehetőség. Az összeget csak annyival lehetett csökkenteni, amennyit beszámításra alkalmas követelésként vele szemben az alperes igazolni tudott. Az alperes a II.r. felperessel szemben ezért - figyelemmel a jogerős részítéletben megállapítottakra is - nem hivatkozhat eredményesen arra, hogy a beszámított 37,479.816 Ft, valamint az engedményesek részére már kiegyenlített 137,299.620 Ft, végül a II.r. felperesnek megítélt 46,661.452 Ft együttesen meghaladja az általa elismert 203.392.541 Ft tartozást.

Rámutat a Kúria, hogy amennyiben a további engedményezett követelésekre az alperes túlfizetést teljesített, azt a II.r. felperessel szembeni tartozásába nem számíthatja be, mert nem állnak fenn a beszámításnak a Ptk. 296. §-ának /1/ bekezdésében írt feltételei, azaz a visszatérítési igény az alperest a további engedményesekkel nem pedig a II.r. felperessel szemben illetné meg.

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának /3/ bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának /1/ bekezdése szerint köteles a felperesnek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. A felperes felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a /2/ bekezdésének a) és b) pontja, valamint /5/ és /6/ bekezdése szerint felszámítható, a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányos, az ÁFA-t tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

Budapest, 2012. február 7.

Dr.Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke
Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk.előadó-bíró
Dr.Lőrincz Györgyné sk. bíró